

Deze memo betreft het thema 'duurzaamheid'

Rijnland werkt met het oog op een duurzame toekomst actief aan innovatie en duurzaamheid. We werken zo doelmatig mogelijk met een minimaal gebruik van energie en grondstoffen. Rijnland laat al veel innovatieve kracht zien, maar werkt ook continu aan verbetering.

Memo – Ter kennisname

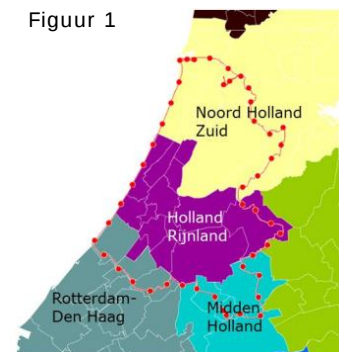
Registratienummer: 19.089016

De verenigde vergadering neemt kennis van het Programmaplan (startdocument) van de Regionale Energie Strategie van de regio Midden Holland en de recente wijzigingen in het startdocument van de RES regio Holland Rijnland met het oog op de rol die de VV heeft in het vervolg traject richting (concept) bod.

Context

Nederland heeft de klimaatwet vastgesteld met als doel 49% minder CO₂ uitstoot in 2030 t.o.v. 1990 en 95% minder CO₂ uitstoot in 2050. Deze doelen krijgen vorm in het nationaal Klimaatakkoord. Als onderdeel hier van krijgt de energietransitie-opgave vorm via 30 Regionale Energie Strategieën (RESSen). Elke RES is verantwoordelijk om uiterlijk in 2021 aan het Rijk aan te bieden hoeveel energiereductie, -hergebruik en -opwekking zij kunnen realiseren binnen de ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke kaders. Rijnland neemt deel in vier regio's; RES Holland Rijnland, RES Noord-Holland Zuid, RES Midden-Holland en RES regio Rotterdam-Den Haag (zie figuur 1).

Figuur 1

Door deelname aan de RESSen kan Rijnland een bijdrage leveren aan het verduurzamen van de regio's. Dit past binnen het actief bijdragen aan de energietransitie zoals dat is opgenomen in het coalitieakkoord en draagt bij aan de in 2018 door de VV vastgestelde doelstelling van Rijnland in 2025 energieneutraal te zijn: door energie te besparen, door het benutten van Aquathermie (zowel TEO als TEA) als bron, en door het realiseren van zon en/of wind op onze eigen terreinen.

Aanpak

Op 3 september werd de TKN memo "Regionale Energie Strategieën en de rol van Rijnland" met de VV gedeeld. Hierin werd geschetst wat een RES inhoudt en welke rol Rijnland en de VV hebben in de totstandkoming hiervan. En op 1 oktober deelden wij, na vaststelling door D&H, de startnoties van drie regio's: Holland-Rijnland, Rotterdam-den Haag en Noord-Holland Zuid. Deze documenten zijn vooral procesmatig en beschrijven de randvoorwaarden, spelregels en uitgangspunten voor het proces om te komen tot een RES (concept) bod. Tegelijkertijd werd gemeld dat de startnotitie Midden-Holland later zou volgen, wanneer deze beschikbaar zou zijn, hetgeen nu het geval is. De startnotitie van de RES regio Holland Rijnland ("notitie van Energieakkoord naar RES Holland Rijnland"), die op 1 oktober werd vastgesteld is naderhand nog op enkele punten tekstueel gewijzigd en is daarom ook ter kennisname bijgevoegd.

Programmaplan RES Midden-Holland

Midden-Holland beslaat een belangrijk deel van het Groene Hart en heeft een overwegend landelijk karakter, met Gouda als stedelijk middelpunt. De regio was een van de pilot-regio's voor de RES. In dat kader vindt sinds 2016 al samenwerking plaats tussen 5 gemeenten, 3 Hoogheemraadschappen (HHSK, Stichtse Rijnlanden en Rijnland, waarbij HHSK de overige waterschappen vertegenwoordigd) en de provincie Zuid-Holland. Resultaat van dit proces is het regionale energieconvenant uit 2018 met als belangrijkste ambities een energie- en klimaat-neutrale regio in 2050 en een bijna fossiele energie-vrije regio in 2050. In 2018 is de pilot-regio een officiële RES regio geworden en is gewerkt aan verdere uitwerking van de plannen, wat heeft geleid tot een nieuw Programmaplan met uitgewerkt stappenplan voor de totstandkoming van de concept Regionale Energiestrategie Midden-Holland. Het is een dynamisch document, aangezien bij de uitwerking hiervan gewerkt wordt met zogenaamd adaptief programmeren.

De RES opgave en doelen voor Midden-Holland

De regio kiest voor een aanpak via drie programmalijnen:

1. Communicatie en besluitvorming

2. Warmte met als regionale doelen:

- Realiseren 3,9 PJ energiebesparing in Midden-Holland voor 2025 en 7,3 PJ voor 2040
- Alle woningen in de regio energieneutraal en aardasvrij in 2050

De twee hoofdlijnen voor warmte zijn:

- Het opstellen van een notitie, met een overzicht van alle beschikbare warmtebronnen en warmtevraag binnen de regio en een overzicht van de bestaande en geplande infrastructuur voor warmte.
- Ontwikkelen samenwerkingsagenda warmte; met daarin een procesvoorstel over hoe de regio beschikbare bronnen, warmtevraag en infrastructuur logisch, efficiënt en betaalbaar wil koppelen en hoe stakeholders daarin worden betrokken.

3. Elektriciteit met als regionale doelen: Realiseren van 4,9 PJ duurzame energieopwekking in Midden-Holland voor 2025 en 15,2 PJ voor 2040.

Uitdagingen voor komen tot (concept) RES bod:

- Binnen de regio wordt relatief veel waarde gehecht aan de autonomie van de verschillende gemeenten.
- Er ligt een provinciaal coalitieakkoord waarin geen windmolenontwikkeling in het Groene Hart en in natuurgebieden wordt toegestaan en ook de gemeente Zuidplas is geen voorstander van het plaatsen van windmolens binnen haar gemeentegrenzen.
- De gemeente Gouda heeft vrijwel geen buitengebieden en heeft daardoor vrijwel geen mogelijkheden voor grootschalige duurzame opwek.
- In de regio is geen omvangrijke warmtebron aanwezig.

Wat betekent dit voor Rijnland

Alleen de gemeente Gouda, Waddinxveen en Bodegraven-Reeuwijk vallen binnen Rijnlands beheergebied. De Rijnlandse impact op het (concept) RES bod voor de regio is dan ook klein. De opties, die in het kader van dit bod kunnen worden onderzocht zijn:

1. Winning van thermische energie uit afvalwater (TEA) bij de AWZI's Gouda, Waddinxveen-Randenburg en Bodegraven. Kanttekening hierbij is dat deze zuiveringen onderdeel zijn van de Groene Hart studie voor eventuele centralisatie van zuiveringen en daarmee onzeker is of de warmte op termijn daadwerkelijk beschikbaar is.
2. Voor thermische energie uit oppervlakte water (TEO) bieden o.a. de Reeuwijkse plassen of de Gouwe potentie .
3. Er loopt een haalbaarheidsstudie naar de potentie voor zonneweides bij de AWZI Bodegraven en Gouda.

De wijzigingen in de startnotitie Holland Rijnland sinds 1 oktober 2019

Op 1 oktober werd de startnotitie van de RES regio Holland Rijnland (notitie van Energieakkoord naar RES Holland Rijnland) vastgesteld. Er zijn naderhand enkele tekstuele wijzigingen doorgevoerd. Ten opzichte van de door Rijnland vastgestelde versie zijn geen inhoudelijke wijzigingen zijn doorgevoerd.

De beide versies verschillen in:

- De nieuwe versie is iets minder procesmatig en legt iets meer nadruk op creëren van draagvlak.
- Er is een lijst van reeds opgeleverde rapporten/onderzoeken toegevoegd.

Vervolg voor Rijnland en rol van de VV hierin

De vervolgstap in het proces is het nader uitwerken van de inhoud van het bod en het bepalen van de Rijnlandse inzet in de RESsen. Hier wordt in de komende periode tot mei 2020 aan gewerkt. De VV heeft hierbij een rol. De besluitvorming is onderdeel van de bredere besluitvorming rondom Energieneutraliteit, die plaatsvindt in februari-mei 2020.

Meer info over de rol van D&H en VV in het RES vindt u in de bijgevoegde infographic.

Bijlagen:

- Programmaplan RES Midden-Holland (19.093833)
- Infographic RES rollen AB (19.093849)
- Memo tkn "Regionale Energie Strategieën en de rol van Rijnland" van 3 september 2019 aan de VV (19.064391)
- Memo tkn voor VV "Startdocumenten van de regionale energie strategieën (Ressen) waarin Rijnland deelneemt" (19.073620)